

การจัดการแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน

Learning resources management for the Department of Career
and Technology, Chakkham Khanathon School, Lamphun Province

นอพร พุสดี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน ด้วยวิธีการนำแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้แก่คณะผู้บริหารงานฝ่ายวิชาการและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2554 จำนวน 40 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านการวางแผนโรงเรียนได้มีการกำหนดมาตรฐานการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระ มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานแหล่งเรียนรู้แสดงความคิดเห็น ส่วนที่โรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติ คือ การสำรวจความต้องการของชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้ และการแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานการจัดการแหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินการโรงเรียนได้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และโรงเรียนสนับสนุนให้ครูไปทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อพัฒนาตนเอง ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ คือ การส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอุดหนุนด้านงบประมาณ และด้านการนิเทศติดตามผลได้มีการปฏิบัติในประเด็นดังนี้ มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้แหล่งเรียนรู้ ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ คือ การนิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้และจัดทำปฏิทินกำหนดการนิเทศ

Abstract

The purpose of the research was to study the management of the learning resources of the department of career and technology at Chak Kham Khanathon School, Lamphun Province. There were 40 populations used in this research, academic administrators and teachers in the department of career and technology of the academic year of 2011. The research tool was a

*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

questionnaire about the management of the learning resources of the department of career and technology at Chak Kham Khanathon School, Lamphun Province. The data was analyzed by frequency and percentage.

The results of the research were as followed. In planning stage, there were standards in using learning resources of the department. The survey of the basic data was applied and the users had an opportunity to express their opinions. While the survey community needs about the learning resources was not applied. The committees who responded for the management of the learning resources were not found. In action stage, the learning resources in school were used. There were lesson plans. Visiting outside school learning resources was supported in order to create an opportunity for teachers to improve their skills. While parents didn't have roles to manage the learning resources as well as the communities did not support any budget for the learning resources. In the follow up stage, the users had an opportunity to express the ideas toward the learning resources. While the learning resources follow up, planning for the supervision, and the project were not found.

คำสำคัญ

การจัดการแหล่งเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนจักรคำคณาทร

บทนำ

การจัดการศึกษาที่จะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง จะต้องเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงและสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากชีวิตจริง การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงได้ลงมือปฏิบัติจริง โรงเรียนจะต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของตัวผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทาง การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเองตามศักยภาพของเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของตัวผู้เรียน โรงเรียนหรือสถานศึกษา มีหน้าที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนผู้สอนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ ให้โรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

ตลอดจนจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการนำแหล่งข้อมูล แหล่งเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ยังได้กล่าวถึงแนวนโยบาย เป้าหมายและกรอบการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ส่งเสริมบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์การวิชาชีพ สถานประกอบการ องค์การปกครองท้องถิ่น สถาบันศาสนาและสถาบันสังคมอื่นให้มีส่วนร่วม ทั้งการเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมอันดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยและเป็นแหล่งเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ รุ่ง แก้วแดง (2543, 15) ได้สรุปแนวคิดของ บิลเกตส์ ไว้ว่า การเรียนไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนและอยู่ภายใต้การควบคุมของครูเท่านั้น คนในยุคปัจจุบัน สามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

ดังที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, 150) ได้สรุปความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ไว้ว่าเป็นแหล่งการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งเป็นแหล่งส่งเสริมความรู้ ความคิดวิทยาการและประสบการณ์ เช่นเดียวกับ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2545, 43) กล่าวถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ของบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในสาขาอาชีพเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนเป็นแหล่งเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดสู่สังคมและบุคคลด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วน กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (อ้างใน สายสุนีย์ แสงเชื่อนแก้ว, 2547, 11) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ว่าเป็นการเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวเราอย่างลึกซึ้ง และเชื่อมโยงกับสิ่งต่าง ๆ ทำให้เด็กเกิดความรู้ที่มีความหมาย เป็นประสบการณ์ตรง และประสบการณ์ที่เป็นจริงแก่เด็ก ทำให้มีชีวิตชีวา ไม่เหมือนแบบเรียนในชั้นเรียนทำนองเดียวกัน ซินเวลีและคอร์ซิงเลีย (Sinvely & Corsinglia, 2001, 6 - 34) ยังได้กล่าวถึงกระบวนการผสมผสานความรู้ท้องถิ่นเข้ากับความรู้สากลในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นแกนหลัก เสริมการเรียนรู้ทำให้เกิดการยอมรับ พุดคุยและรับฟังความเหมือนความต่างระหว่างวัฒนธรรม โครงสร้างรูปแบบการคิดโดยที่วัฒนธรรมเดิมไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนโครงสร้างตัวเองทั้งหมด ก่อนที่จะรับวัฒนธรรมใหม่เข้าไป

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีบทบาทอย่างมากในการนำเอาแนวคิดการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, 55) นอกจากนั้นสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ได้รายงานการติดตามการดำเนินงานนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล กล่าวถึงนโยบาย ข้อที่ 8 ด้านการปฏิรูปการ

เรียนรู้ว่า การปฏิรูปการจัดกระบวนการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องส่งเสริมให้สถานศึกษาดัดการใช้นวัตกรรมแบบเรียน และให้จัดสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้นการจัดกิจกรรมการทดลองและการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ให้เกิดเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงให้มากที่สุด

โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน (2553, 15) ได้กำหนดพันธกิจเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเป็นระบบ ICT มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และจากรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2552 เกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พบว่ายังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจาก 1) ไม่มีรูปแบบการปฏิบัติที่ชัดเจน 2) ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังจากฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะด้านอาคารสถานที่ที่ไม่ได้จัดสรรงบประมาณไว้เพื่อดำเนินการ 3) ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ค่อนข้างน้อย รวมทั้งภาระงานของครูค่อนข้างมาก ทำให้ไม่มีเวลาปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เท่าที่ควร 4) ขาดการประสานงานและขาดการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับโรงเรียนทำให้ไม่สามารถพัฒนาแหล่งเรียนรู้ได้

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขการจัดการแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน

วิธีการวิจัย

ศึกษาเอกสารและงานวิจัย และกำหนดกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ฝ่ายบริหารวิชาการ และครูผู้สอนในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2554 จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบปลายปิดเกี่ยวกับสภาพการจัดการแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน ในด้านการวางแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้และการ

นิเทศติดตามผล และ ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการวางแผน

1.1 ส่วนที่มีการปฏิบัติมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ได้มีการกำหนดมาตรฐานการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระ (ร้อยละ 65.00) มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 55.00) เปิดโอกาสให้ผู้รู้แหล่งเรียนรู้แสดงความคิดเห็นต่อการใช้แหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 52.50) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ด้านการวางแผนส่วนที่ได้ปฏิบัติ

ข้อความ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(N = 40)				
กำหนดมาตรฐานการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้	26	65.00	14	35.00
กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการดำเนินงานด้านแหล่งเรียนรู้	18	45.00	22	55.00
สำรวจความต้องการของชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้	8	20.00	32	80.00
วางแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	18	45.00	22	55.00
วางแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา	17	42.50	23	57.50
เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้	19	47.50	21	52.50

1.2 ส่วนที่ไม่มีการปฏิบัติ 3 ลำดับแรกคือไม่ได้สำรวจความต้องการของชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 80.00) บางส่วนได้ให้ข้อมูลไว้ว่าไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการจัดการแหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 67.50) และไม่มีการประชุมครูในกลุ่มสาระทุกคนรวมไปถึงไม่ได้ประสานงานกับชุมชนในการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 60.00)

ตารางที่ 2 ด้านการวางแผน ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ

ข้อความ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(N = 40)				
แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน				
การจัดการแหล่งเรียนรู้	13	32.50	27	67.50
สำรวจความต้องการของชุมชนในการ				
ใช้แหล่งเรียนรู้	8	20.00	32	80.00
ประชุมครูในกลุ่มสาระทุกคนในการจัดการ				
แหล่งเรียนรู้	16	40.00	24	60.00

2. ด้านการดำเนินการ

2.1 เมื่อจัดลำดับถึงข้อที่ได้ปฏิบัติพบว่าได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (ร้อยละ 97.50) ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้และโรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูไปศึกษาดูงานยังแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง (ร้อยละ 95.00 เท่ากันทั้ง 2 ข้อ) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ด้านการดำเนินการ ส่วนที่ได้ปฏิบัติ

ข้อความ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(N = 40)				
จัดทำแผนงาน / โครงการที่ส่งเสริม				
และสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้	19	47.50	21	52.50

ตารางที่ 3 ด้านการดำเนินการ ส่วนที่ได้ปฏิบัติ (ต่อ)

ข้อความ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(N = 40)				
สนับสนุนให้ ครู และนักเรียนร่วมมือกัน				
ในการดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้	32	80.00	8	20.00
จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แหล่งเรียนรู้	38	95.00	2	5.00
จัดสรรงบประมาณสำหรับแหล่งเรียนรู้	25	62.50	15	37.50
สนับสนุนให้ครูไปทัศนศึกษานอกสถานที่				
เพื่อพัฒนาตนเอง	38	95.00	2	5.00
นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการ				
แหล่งเรียนรู้	28	70.00	12	30.00
ให้ความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้กับผู้เรียน	36	90.00	4	10.00
ใช้แหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา	28	70.00	12	30.00
ใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	39	97.50	1	2.50

2.2 ข้อที่ไม่ได้ปฏิบัติเมื่อจัดลำดับแล้วได้แก่การส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้และการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอุดหนุนด้านงบประมาณ (ร้อยละ 70.00 เท่ากันทั้ง 2 ข้อ) และการให้ความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน (ร้อยละ 62.50) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ด้านการดำเนินการส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ

ข้อความ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(N = 40)				
ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน				
การจัดการแหล่งเรียนรู้	12	30.00	28	70.00
จัดทำข้อมูลสารสนเทศในการใช้แหล่งเรียนรู้	17	42.50	23	57.50

ตารางที่ 4 ด้านการดำเนินการส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ (ต่อ)

ข้อความ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(N = 40)				
เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอุดหนุน				
ด้านงบประมาณ	12	30.00	28	70.00
จัดทำทำเนียบวิทยากรและวิทยากรภูมิปัญญา				
ท้องถิ่น	16	40.00	24	60.00
ให้ความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้กับชุมชน				
ต่อการดำเนินงาน	15	37.50	25	62.50

3. ด้านการนิเทศติดตามผล

3.1 ข้อที่ได้ปฏิบัติเมื่อจัดลำดับแล้วพบว่ามี การรับฟังข้อคิดเห็นของผู้ใช้แหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 62.50) และมีการรายงานผลการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 55.00) ดังแสดง ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ด้านการนิเทศติดตามผล ส่วนที่ได้ปฏิบัติ

ข้อความ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(N = 40)				
รับฟังข้อคิดเห็นของผู้ใช้แหล่งเรียนรู้	25	62.50	15	37.50
รายงานผลการดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้	22	55.00	18	45.00
เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้แหล่งเรียนรู้	21	52.50	19	47.50

3.2 ข้อที่ไม่ได้ปฏิบัติจัดลำดับได้ดังนี้ การนิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 75.00) การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานและการวิเคราะห์ข้อมูลจากการนิเทศติดตามผล (ร้อยละ 67.50) ดังปรากฏในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ด้านการนิเทศติดตามผล ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ

ข้อความ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(N = 40)				
ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล				
การใช้แหล่งเรียนรู้	19	47.50	21	52.50
นิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้	10	25.00	30	75.00
จัดทำปฏิทินกำหนดการนิเทศการดำเนินงาน				
ตามแผนงาน /โครงการ	12	30.00	28	70.00
ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน				
ผลการดำเนินงาน	13	32.50	27	67.50
วิเคราะห์ข้อมูลจากการนิเทศติดตามผล	13	32.50	27	67.50
นำข้อมูลจากการรายงานผลมาใช้ในการ				
วางแผนปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้	18	45.00	22	55.00

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการจัดการแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน มีข้อค้นพบและประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ ด้านการวางแผนโรงเรียนได้กำหนดมาตรฐานการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระ มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ดังที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, 26 - 27) ได้ระบุถึงแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนว่าต้องสร้างความเข้าใจให้เกิดความตระหนักเห็นคุณค่าระหว่างบุคคลในโรงเรียนกับชุมชน มีการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนเพื่อกำหนดเป็นแผนงานโครงการแบบแผนการปฏิบัติงาน ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวทางที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับที่อำนาจ เดชชัยศรี (2544, 9) ได้เสนอแนวทางในการดำเนินงานจัดการแหล่งเรียนรู้ไว้ว่าแหล่งเรียนรู้จะประสบความสำเร็จหรือไม่จำเป็นต้องมีระบบในการบริหารงานอันได้แก่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารงานและวางแผนการจัดการแหล่งเรียนรู้รวมทั้งสำรวจสภาพปัจจุบัน ความต้องการเพื่อนำข้อมูล

มาใช้วิเคราะห์จัดแหล่งเรียนรู้ สำหรับการดำเนินการนั้นพบว่ามีการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ตลอดจนครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และโรงเรียนก็สนับสนุนให้ครูไปทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อพัฒนาตนเอง ดังที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กำหนดถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นผู้สนับสนุนทุก ๆ ด้านเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ นอกจากนั้นยังระบุถึงบทบาทของผู้สอนในการจัดการแหล่งเรียนรู้นั้น เป็นผู้มีส่วนสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตร ทั้งนี้เพราะผู้สอนย่อมเป็นผู้ทราบเป็นอย่างดีว่าในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมจะจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อเกิดการเรียนรู้

สำหรับปัญหาที่พบคือไม่มีการประชุมและวางแผนร่วมกันในระดับกลุ่มสาระ ไม่มีระบบและแบบแผน ขาดการประสานงานกับบุคลากรในกลุ่มสาระ อีกทั้งขาดการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารทั้งด้านงบประมาณ และการดำเนินการ ตลอดจนถึงขาดการนิเทศติดตามผล ทั้งในโรงเรียนและการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะจากปัญหาที่พบ

1. ควรจัดประชุมระหว่างฝ่ายวิชาการกับครูในกลุ่มสาระ เพื่อสร้างความตระหนักและแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันกำหนดมาตรฐาน แนวทางการปฏิบัติงานเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน
2. ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้
3. ควรมีการประสานงานให้ทุกสาขาวิชาวางแผนการดำเนินงานร่วมกันในการจัดการแหล่งเรียนรู้
4. ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ เพื่อวางแผนการนิเทศ / จัดทำปฏิทินนิเทศอย่างจริงจังและเป็นระบบ เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการแหล่งเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้กับกลุ่มประชากรต่างโรงเรียนที่มีบริบทคล้ายกันเพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินการ
2. ควรใช้วิธีการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อได้ข้อมูลเชิงลึกและหลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2545). **เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**

พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2546). **การจัดการแหล่งเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี**

ตามหลักสูตรการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา. (2545). **แนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในสถานศึกษา**

ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **แนวทางการจัดการ**

เรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2.)

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

รุ่ง แก้วแดง. (2543). **ปฏิวัติการศึกษาไทย.** กรุงเทพฯ: มติชน.

โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน. (2553). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.**

ลำพูน: โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน.

สายสุนีย์ แสงเชื่อนแก้ว. (2547). **การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร**

การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2. การค้นคว้า

แบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-**

2559): ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ: สกศ.

อำนวย เดชชัยศรี. (2544). **แหล่งทรัพยากรเรียนรู้.** กรุงเทพฯ: องค์การคุรุสภา.

Sinvly & Corsinglia. (2001). **Local wisdom.** Retrieved July 17, 2011, From <http://sites.google.com/site/punaoy/kha/phumipanya-1>.